

LEHDISTÖTIEDOTE nro 10/25

Luxemburgissa 4.2.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-158/23 | [Keren]¹

Kansainvälinen suojelu: unionin oikeus ei ole tietyin edellytyksin esteenä sille, että kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden on läpäistävä kotoutumiskoe

Tällaisessa kokeessa epäonnistumisesta ei kuitenkaan voida järjestelmällisesti määrätä seuraamusta

Alankomaiden lainsäädännön mukaan muun muassa kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on velvollisuus läpäistä tietyssä määräajassa kotoutumiskoe. Jos he eivät läpäise sitä, heille voidaan määrätä hallinnollinen sakko. Unionin tuomioistuin korostaa tietojen, etenkin kielitaidon, hankkimisen tärkeyttä näiden henkilöiden kotoutumiselle ja toteaa, että jäsenvaltioilla on tietyin edellytyksin mahdollisuus tehdä kotouttamisohjelmiin osallistumisesta ja niihin liittyvien kokeiden läpäisemisestä pakollista. On kuitenkin otettava huomioon kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden hyvin vaihtelevat henkilökohtaiset olosuhteet. Sakko voidaan määrätä vain poikkeuksellisissa tapauksissa, kuten silloin, kun osoitetaan, ettei asianomaisella henkilöllä ole todistettavasti ja pysyvästi halua kotoutua. Lisäksi se, että kansainvälistä suojelua saava henkilö velvoitetaan vastaamaan lähtökohtaisesti kaikista kotouttamisohjelman kurssien ja kokeiden kuluista, merkitsee kohtuutonta rasitetta.

Eritrean kansalainen saapui Alankomaihin 17-vuotiaana, ja hänelle annettiin kansainvälistä suojelua. Hänen täytettyään 18 vuotta Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat, että hänellä on Alankomaiden lain nojalla velvollisuus osallistua kotouttamisopetukseen. Hänen oli siis läpäistävä lähtökohtaisesti kolmen vuoden kuluessa kaikki kotoutumiskokeen osat. Tätä määräaikaa pidennettiin yhteensä yhdellä vuodella, koska hän oli oleskellut pysyvästi turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskuksessa ja opiskellut. Nuori eritrealainen ei kuitenkaan ottanut osaa eräisiin kursseihin ja kokeisiin eikä läpäissyt niitä kursseja ja kokeita, joihin oli ottanut osaa.

Koska hän ei ollut suorittanut tätä ohjelmaa asetetussa määräajassa, viranomaiset määräivät hänelle 500 euron suuruisen sakon ja velvoittivat maksamaan takaisin täysimääräisesti sen 10 000 euron suuruisen lainan, jonka viranomaiset olivat myöntäneet hänelle kotouttamisohjelman kulujen rahoittamiseen. Hänet vapautettiin myöhemmin velvollisuudesta suorittaa kotouttamisohjelma, koska hän oli tuolloin ponnistellut riittävästi täyttääkseen kyseisen velvollisuuden. Tämä vapautus ei vaikuta kuitenkaan hänen velvollisuuteensa maksaa sakko ja maksaa laina takaisin.

Hän saattoi asian Alankomaiden tuomioistuinten käsiteltäväksi, ja Alankomaiden ylin hallintotuomioistuin päätti esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä Alankomaiden järjestelmän yhteensoveltuvuudesta kansainvälistä suojelua koskevan direktiivin² kanssa.

Tuomiossaan **unionin tuomioistuin toteaa, ettei kyseinen direktiivi ole tietyin edellytyksin esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan kansainvälistä suojelua saavilla henkilöillä on velvollisuus läpäistä kotoutumiskoe.**

Unionin tuomioistuin korostaa tältä osin, että **niin vastaanottavan jäsenvaltion kieltä kuin sen yhteiskuntaakin**

koskevien tietojen hankkiminen on tärkeää, jotta voidaan edistää kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden **kotoutumista** vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan ja helpottaa heidän pääsyään muun muassa työmarkkinoille ja ammatilliseen koulutukseen. Se huomauttaa lisäksi, että jäsenvaltioilla on tässä yhteydessä tiettyä harkintavaltaa. Tarve ottaa huomioon kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden henkilökohtaiset ja hyvin vaihtelevat olosuhteet on kuitenkin sitäkin suurempi siitä syystä, että he ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, mikä nimenomaan oikeuttaa tämän suojelun myöntämisen.

Asianomaisen henkilön iän, koulutustason, taloudellisen tilanteen tai terveydentilan kaltaiset erityiset yksilölliset olosuhteet on siis otettava huomioon. Kotoutumiskokeen läpäisemiseen tarvittavat tiedot on lisäksi rajattava perustietoihin ylittämättä sitä, mikä on tarpeen kotoutumisen edistämiseksi, ja ottamalla huomioon se, että asianomaiset henkilöt eivät ole vielä asettautuneet pysyvästi asianomaiseen jäsenvaltioon. Jokainen kansainvälistä suojelua saava henkilö on niin ikään vapautettava velvollisuudesta läpäistä kyseinen koe, jos hän voi osoittaa tosiasiallisesti jo kotoutuneensa.

Kotoutumiskokeessa epäonnistumisesta ei missään tapauksessa voida järjestelmällisesti määrätä seuraamukseksi sakkoa. Tällainen seuraamus voidaan määrätä vain poikkeuksellisissa tapauksissa, kuten silloin, kun asianomaisella henkilöllä ei todistettavasti ja pysyvästi ole halua kotoutua. Tällainen sakko ei myöskään saa missään tapauksessa aiheuttaa asianomaiselle henkilölle kohtuutonta taloudellista raskautta, kun otetaan huomioon hänen henkilökohtainen tilanteensa ja perhetilanteensa.

Nyt käsiteltävässä tapauksessa Alankomaiden säännöstyössä säädettyä sakkoa sovelletaan järjestelmällisesti, ja se voi olla jopa 1 250 euroa. Tällainen toimenpide on selvästi suhteeton kyseisellä säännöstöllä tavoiteltuun päämäärään nähden.

Lisäksi se, että kansainvälistä suojelua saava henkilö veloitetaan vastaamaan lähtökohtaisesti kaikista kotouttamisohjelman kurssien ja kokeiden kuluista, vaarantaa tavoitteen, jona on varmistaa kyseisen henkilön tosiasiallinen kotoutuminen vastaanottavan jäsenvaltion yhteiskuntaan. Tällä velvollisuudella hänelle asetetaan kohtuuton rasite, joka estää häntä paitsi pääsemästä tosiasiallisesti kotouttamisohjelmaan myös käyttämästä muita oikeuksia ja etuja, joita hänellä on direktiivin 2011/95 perusteella.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistujia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta. Tuomion [koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä. Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127. Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

¹ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisten todellista nimeä.

² Vaatimuksista kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittämiseksi kansainvälistä suojelua saaviksi henkilöiksi, pakolaisten ja henkilöiden, jotka voivat saada toissijaista suojelua, yhdenmukaiselle asemalle sekä myönnetyn suojelun sisällölle 13.12.2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2011/95/EU](#).